

Har fólkið sjálvt fremur bygdamenning — vallyftini vóru bert tóm orð

Viðmerk-
ing til
dagsins
mál

Jan Múller
er blað-
maður
skrivar

Í dag fara fram tvær hendingar, sum kunnu fáa stóran týðning fyri menningina og trivnaðin á smáplássunum í Føroyum og fyri allan samfelagsbúskapin í síni heild.

Laksa-, síla- og skeljadjóraalarar hittast í Mettustovu í Havn fyri at stovna eitt landsfelag, ið skal taka sær av áhugamálunum hjá havbrúkarum. Fundur verður so eisini í kommunuhúsum í Funningsfirði, har ætlanin er at seta á stovn eitt felag við tí endamáli at byggja eitt fiskavirki á fjørðinum.

Havbrúkarafundurin í Mettustovu!

Alivinnan er komin fyri at vera. Undangongumenn hava sett skjótt á, og tann fyrsti alifiskurin kastar seg í hyljunum.

Meðan alt sær so svårt út hjá okkara fiskiflota, har vit nærum hvønn

dag hoyra um skip, sum verða seld av landinum, so hómost kortini ein glotti:

»Neyð lærir nakna kvinnu at spinna«, sigur orðatakið. Tí eiga vit ikki og kunna heldur ikki geva uppat. Vit eiga nevniliga fólk, ið hava dirvi og áráði til at fara undir okkurt nýtt.

Men tað tekur sína tíð, áðrenn henda nýggja vinnan fer at geva nakað av sær til samfelagsbúskapin.

Tað er av stórum týðningi, at hesir menn, ið brúka sína frítíð og uppsparðan pening at fara undir nakað óroynt og nýtt, fáa rásarum og sleppa at arbeiða. Her mugu bæði myndugleikar og peningastovnar stuðla. Uttan mun til hvørjir flokkar koma í landsstýrið, so er tað vón mín, at hesir ikki seta fót fyri teimum einstaklingum og feløgum, sum ætla sær undir havbrúk.

Blandið ikki partapólitik upp í henda nýggja

vinnuguleikan, men lurtið eftir hugskotum frá alarunum, gerið tykkara metingar um tey og takið so sær neyðugu avgerðirnar. Tað fer at lona seg seinni — okkum øllum til vildar.

Fiskavirkisfundur í Funningsfirði!

Hóast Funningsfjørðurin er ein av teimum fjarðunum í Føroyum og kundi givið nógvum fólki í bygðunum á fjørðinum sína dagligu úrkomu, so hevur hesin fjørðurin mest sum verið gloymdur og óroyttur. Tær triggjar bygðirnar: Elduvík, Funningsfjørður og Funningsfjørður hava í dag umleið 250 íbúgvir. Men har eru so gott sum eingi arbeiðsplass á hesum plássum uttan eitt sindur av jarðarbrúki og útroðri.

Flestu arbeiðsføru menn eru til skips ella arbeiða í einum av grannabygðunum. Eftir eru so fyri ein stóran

part eldri fólk.

Nú tykist vend at vera komin í hesa skeivu gongd. Orsøkin er m.a. tann, at fiskaalingin er komin í gongd á fjørðinum og verður tørvur tí á einum virki á landi, sum kann viðgera henda fiskin. Royndir hava fyrr verið gjørdar at reka eitt virki á fjørðinum. Hetta gekk í eina tíð, men tað so niðurfyri.

Ein lagi fyri menning á fjørðinum er tann nógv umræddi vegurin millum Funnings og Funningsfjørð. Íbúgvarnir á fjørðinum hava leingi stríðst fyri at fáa hetta vegasambandið gjørt. Hetta meta teir eisini sum eina treyt fyri, at arbeiðsplass koma á fjørðinum. Nú sigst, at myndugleikarnir hava játtað, at vegurin verður gjørdur liðugur í næstu framtíð.

Tað er ikki annað enn at gleðast yvir, at Elduvík- og Funnings kommunur her taka lógvatak saman og fáa arbeiðsplass á fjørðinum. Vónandi verður hetta til-

takið stuðlað og vónandi verða tað ikki peningastærkar og stórar fyrtekur uttanfrá, sum koma at ávirka gongdina á fjørðinum og fara avstað við ágóðanum. Tað er fólkið á plássunum kring fjørðin sum saman við alarunum skulu fremja henda útvikling og skulu hava ágóðan av tí, sum fjørðurin gevur av sær.

Úrslitið av hesum tiltaki kunnu vit longu imynda okkum. Fólkið fer at trivast og bygdin fara aftur at vaksa. Gleðin av at vita, at tú sjálvur er við til at byggja eina vinnu upp í tínum egna heimliga umhvøvi, fer at gera verkið so mikið størri og betri. Samstundis fer tað at tæna samfelagsbúskapinum í síni heild.

Tað, sum forfæðarnir ikki upplivdu, tí teir vóru noyðdir at leita sær burt at fáa arbeiði, skulu eftirkomararnir uppliva: at arbeiða og vinna sær úrkomuna á sínum egna heimplássi. Hetta er

bygdamenning við lit. Men ikki ein bygdamenning, sum verður framd við vallyftum frá politikarunum, men ein bygdamenning sum verður framd av fólkinum sjálvum.

PS: Virkið í Funningsfirði kemur at vera eitt góðskingavirki á høgum stigi. Talan er t.d. um at roykja fisk. Her mugu vit gera okkum greitt, at tað longu eru tvey roykivirki í landinum, eitt í Havn og eitt í Klaksvík. Fer alivinnan at geva nógv av sær, so er møgulegt, at tað er pláss fyri nøkrum roykivirkjum. Men vit mugu ansa eftir ikki at gera tann feil, sum føroyingar so oftani gera. At byrjar ein uppá eitt, so skulu allir aðrir gera tað sama.

Tí eiga okkara landsmyndugleikar kanska longu nú at gera eina tilrættalegging um, hvørji og hvussu nógv góðskingavirki (har millum roykivirki) tørvur er á.

Stovnandi aðalfundur í dag:

Byggja fiskavirki í Funningsfirði

Í dag verður ein almennur fundur hildin í Funningsfirði, har ætlanin er at seta á stovn eitt partafelag, sum skal fara undir bygging av einum fiskavirki.

Hetta fiskavirkið skal góðska fisk til m.a. útflutnings. Her er bæði talan um aldan laks og sil, skeljafisk og fisk frá vanligum útroðrarbátum.

Stovnandi aðalfundurin verður hildin í kommunuhúsum í Funningsfirði í dag klokkan 16,30 fyri øllum áhugaðum. Tað eru Elduvíkar- og Funnings kommunur, sum standa sum innbjóðarar til fundin. Haraftrat eru bæði laksa- og skeljadjóraalarar eisini við í hesi ætlanini at fáa eitt fiskavirki í gongd.

Í dag er so gott sum einki arbeiðsplass í teimum trimum bygðunum á fjørðinum: Elduvík, Funningsfirði og Funningsfjørður. Her búgva í dag umleið 250 fólk.

Alifiskur sum rávøra

Tað skuldu verið góðir møguleikar hjá einum virki at fingið rávøru. Her verður m.a. hugsað um tað laksa- og sílaalistsøðina, sum longu er í gongd og síðani eisini um ætlanina at byggja eina kræklinga-alistsøð har á fjørðinum. Eisini verður hugsað um fisk frá útroðrarbátunum og annað við.

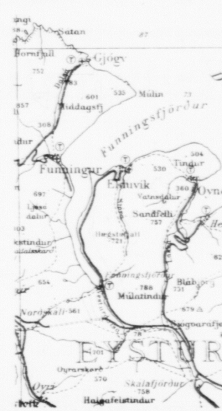
Tað er longu gjørt eitt projekt til eitt virki, ið kemur at kosta millum 3 til 4 mill. kr. Ætlanin við virkinum er at leggja størri dent á góðsking av fiskavørnunum, enn vit higartil eru vanir við í Føroyum. Eitt nú verður hugsað um at roykja alifisk og annan fisk og sum ein møguleika aftrat at skera hann í skivur heilt klárar til brúkanar.

Fleiri arbeiðsplass

Tað koma at arbeiða eini 10 til 15 fólk á einum tilkum virki ein stóran part av árinum. Virkið kann í fyrstu syftu eisini brúkast til fódurgoymslu hjá ala-

runum á fjørðinum. Hetta verður tó bert ein fyrilíðing til ein fódurmíðstøð verður bygd.

Ætlanin er at fara í gongd so skjótt fliggingin er í lagi og so skjótt sum vegasamband er millum Funning og Funningsbotn. Fólkið á fjørðinum hevur annars fingið lyfti um, at vegurin millum Funning og Funningsbotn verður gjørdur liðugur skjótt. Hetta meta menn at vera sera týðandi fyri at eitt virki yvirhøvur skal koma í gongd har á fjørðinum.

Seta á stovn havbrúkarafelagsskap

Í dag er ætlanin at stovna eitt landsfelag fyri havbrúkarar í Føroyum. Stovnandi aðalfundurin verður hildin í Mettustovu klokkan 10,30.

Endamálið við hesum felagnum er at savna allar eigarar innan føroyskt havbrúk í ein felagsskap fyri at fremja tey mál, sum eru av felags áhuga fyri limirnar, herundir serliga at tryggja virkisøkir, góðsku, yngultilgongd, fódur, seluviðurskipti og vissa tryggja arbeiðsviðurskipti.

Á fundinum í dag verður felagið sett á stovn og ein nevnd vald at taka sær av tí viðari arbeiðinum.

Innbjóðarar til fund-

in eru John Andreasen fyri P/f Joki, Knút Nolsøe fyri P/f Atlantic Shellfish, Oli Mikkelsen fyri P/f Salmo og Jac Bech fyri P/f Eltekon.

Fiska- og skeljadjóraaling er rættiliga nýggj vinna í Føroyum. Tær fyrstu alistsøðirnar við laksa- og sílahyljum eru komnar í gongd og fleiri fara at koma aftrat. P/f Fiskaaling, sum hevur nokur ár á baki, er í ferð við at byggja eina nýggja klekistøð við Áir og ætlanin er at byggja tvær aðrar tilíkar støðir aftrat. Tað eru hesar klekistøðirnar, sum skulu tryggja okkara framtíðar alarum smolt at ala víðari til stóran fisk.